

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

08 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Timofti Vladimir,

Judecători – Plămădeală Ghenadie, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena

Judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul *Grosu Dragoș* în numele inculpatului *Rucșineanu Ion*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 septembrie 2021 și a sentinței Judecătoriei Bălți, sediul central din 19 martie 2021, în cauza penală în privința lui

Rucșineanu Ion xxxxx, născut la xxxxx, originar din xxxxx, domiciliat în xxxxx, anterior condamnat prin sentința xxxxx

Termenii de examinare:

prima instanță: 06.06.2019 – 19.03.2021;

instanța de apel: 16.04.2021 – 15.09.2021;

instanța de recurs: 23.11.2021 – 08.02.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 19 martie 2021, Rucșineanu Ion a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 27, 186 alin. (1), 186 alin.(2) lit. d) Cod penal și în baza acestor Legi cu aplicarea art.70 alin.(3), (3¹) Cod penal și art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală a fost condamnat la o pedeapsă după cum urmează:

- în baza art.27, 186 alin. (1) Cod penal - **6 luni** închisoare;

- în baza art.186 alin.(2), lit. d) Cod penal - **1 an** închisoare;

În temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate i-a fost stabilită pedeapsa de **1 an și 1 lună** închisoare;

Conform art.84 alin.(4) Cod penal, la pedeapsa aplicată s-a cumulat parțial pedeapsa numită prin sentința *Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 29.09.2020*, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de **2 ani și 3 luni** închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

A fost dispusă încasarea din contul lui *Rucșineanu Ion* în beneficiul părții vătămate-civile *Bacal Cristian*, a prejudiciului material în sumă de **2050** lei.

A fost hotărâtă soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, *Rucșineanu Ion*, fiind minor, la 27.10.2018, ora 23:53, având ca scop sustragerea bunurilor altei persoane, a încercat să sustragă din bancomatul S.A. "Moldindconbank" ATM 201, amplasat pe str. Ștefan cel Mare, mun. Bălți, bani de pe cardul bancar de creditare de la "Moldindconbank" pe numele Bejenari Nadejda, pe contul căreia se aflau 3000

lei, însă din cauze independente de voința acestuia, și anume că acesta nu cunoștea parola de securitate a cardului, fapta nu și-a produs efectul.

Astfel, acțiunile lui Rucșineanu Ion au fost încadrate juridic în baza art. art.27, 186 alin.(1) Cod penal după indicii calificativi - *"tentativă de furt, acțiune intenționată îndreptată nemijlocit spre săvârșirea furtului, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, care din cauze independente de voința făptuitorului, aceasta nu și-a produs efectul"*.

Tot Rucșineanu Ion, la 29.02.2020, ora 05:00, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, aflându-se în xxxxx, pe ascuns a sustras un telefon mobil de model "Samsung Galaxy S 10" cu IMEI 1: xxxxx, IMEI 2: xxxxx la prețul de 15000 lei, în care era inserată cartela SIM xxxxx, un ceas la prețul de 500 lei, o pereche de căști de model "Apple" la prețul de 300 lei, o pereche de căști de model "Samsung" la prețul de 1500 lei, două perechi de blugi la prețul total de 500 lei, o pereche de adidași la prețul de 500 lei, un modem wi-fi de model " xxxxx" la prețul de 200 lei, o geantă la prețul de 300 lei, bunuri în sumă totală de 18800 lei.

Astfel, cauzându-i părții vătămate *Cristian Bacal* o daună în proporții considerabile.

Astfel, acțiunile lui Rucșineanu Ion au fost încadrate juridic în baza art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, după indici calificativi - *"furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile"*.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată, împotriva acesteia a declarat apel **avocatul Ciuru Igor** în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia în latura penală, în partea stabilirii pedepsei penale cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, cu aplicarea prevederilor art. art. 79, 90 Cod penal.

În motivarea apelului, partea apărării a invocat dezacordul cu modalitatea de individualizare a pedepsei penale înfăptuită de către prima instanță, pe care o consideră prea aspră, instanța de judecată nu a apreciat dacă scopul pedepsei aplicate poate fi atins și fără executarea pedepsei cu închisoare.

Apărarea a remarcat faptul că, la stabilirea pedepsei, instanța urma să țină cont de faptul că inculpatul a recunoscut pe deplin vinovăția și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, a săvârșit o infracțiune în perioada minoratului, adică până a împlini vârsta de 18 ani, iar cealaltă infracțiune la vârsta de 18 ani, adică până la 21 de ani, circumstanțe care ar putea fi recunoscute ca fiind excepționale și permit aplicarea prevederilor art.79 Cod penal.

De asemenea, a invocat că instanța eronat a reținut în calitate de circumstanță agravantă faptul, că inculpatul a fost anterior condamnat, deoarece faptele infracționale de care a fost recunoscut vinovat Rucșineanu Ion prin hotărârea atacată au fost comise anterior datei de 29.09.2020, dată la care s-a pronunțat sentința de condamnare a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești.

La fel a invocat că, instanța de judecată nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.art.7, 61, 75, 79, 90 Cod penal și greșit a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea inculpatului poate avea loc doar prin aplicarea față de Rucșineanu Ion a pedepsei sub formă de închisoare, cu executarea ei reală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 septembrie 2021, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu *menținerea sentinței atacate fără modificări*.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că, judecarea cauzei în instanța de fond a avut loc pe baza probelor administrate în faza de

urmărire penală, în corespundere cu prevederile art.364¹ Cod de procedură penală, probele fiind apreciate corect prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, prima instanță corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului Rucșineanu Ion de săvârșirea infracțiunilor imputate.

În această ordine de idei, instanța de apel a menționat că, analizând materialele cauzei, în raport cu normele relevante la caz, instanța de apel a constatat că, instanța de fond a îndeplinit strict cerințele dispozițiilor art.364¹ alin.(1) Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, nu a fost viciată, în cadrul urmăririi penale nu au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia că, nu poate fi reținută o altă situație de fapt decât cea reținută de către prima instanță.

Instanța de apel a considerat nefondate motivele invocate de către partea apărării cu referire la dezacordul cu individualizarea pedepsei penale, reținând că prima instanță la stabilirea pedepsei a ținut cont de prevederile art.7, 61, 75 Cod penal, de caracterul și gradul de pericol *social al infracțiunilor săvârșite*, care se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave, săvârșite cu intenție, *motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit* – de cupiditate și profit, *de personalitatea inculpatului*, care potrivit caracteristicii eliberată de administrația publică locală, s-a prezentat ca un minor cu comportament deviant, de mai multe ori a fost ascultat la ședința EMD din cadrul primăriei, *de atitudinea inculpatului față de faptele comise și procesul desfășurat* – deși a recunoscut vina și a solicitat examinarea cauzei în procedura simplificată, fapt ce a găsit reflectare asupra termenului de examinare a cauzei și asupra limitelor de pedeapsă conform art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, totuși inculpatul s-a eschivat pe parcursul urmăririi penale și examinării dosarului în instanța de judecată, fiind necesară anunțarea lui în căutare, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Totodată a relatat instanța de apel că, rezultând din prevederile art.75 alin.(2) Cod penal, *sanțiunea închisorii este o formă excepțională de pedeapsă, care se aplică doar în cazul în care gravitatea infracțiunii și personalitatea inculpatului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoarea*.

În acest sens, instanța de apel a reținut că în cauza lui Rucșineanu Ion, stabilirea pedepsei cu închisoare cu executare, este condiționată de personalitatea inculpatului care a comis două infracțiuni mai puțin grave contra patrimoniului, având date caracteristice de la locul de trai ce-l compromit, iar comportamentul său de după comiterea infracțiunilor denotă cert că acesta nu tinde spre corectarea comportamentului său infracțional, or, a continuat comiterea infracțiunilor, *fiind condamnat prin sentința Judecătorei Bălți sediul Fălești din 29.09.2020 în baza art.186 alin.(2) și art.192¹ alin.(2) Cod penal, cu aplicarea art.84 alin.(1) Cod penal, la 2 ani închisoare, executarea pedepsei fiind suspendată condiționat conform art.90 Cod penal*, pentru perioada de probațiune de 2 ani.

Instanța de apel a reiterat că deși a comis o infracțiune în timpul minoratului, iar alta la vârsta de 18 ani, aceste împrejurări nu pot constitui temei de suspendare a executării pedepsei în raport cu personalitatea inculpatului, acestea neproducând nici un impact asupra conștientizării consecințelor faptelor sale.

Prin urmare, instanța de apel a statuat asupra inoportunității aplicării pedepsei neprivativă de libertate, reieșind din caracterul infracțiunilor comise de Rucșineanu Ion și din condamnarea acestuia pentru o faptă similară comisă la

19- 20.09.2019, adică între infracțiunile ce servesc obiect de examinare în prezenta speță, care au fost săvârșite la 27.10.2018 și 29.02.2020.

Instanța de apel a considerat că, modalitatea de executare aleasă de prima instanță este în acord cu principiul proporționalității, având în vedere faptele comise, personalitatea inculpatului, or, anume această pedeapsă este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunile comise de către inculpat, iar pedeapsa stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptelor comise de acesta, cât și personalității inculpatului.

5. Ne fiind de acord cu soluția instanței de apel, *avocatul Grosu Dragoș* în numele inculpatului *Rucșineanu Ion*, a declarat recurs ordinar, care invocând prevederile art.427 alin.(1), pct. 6) Cod de procedură penală, solicitând casarea hotărârilor adoptate, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, dat fiind faptul că pedeapsa aplicată de instanțele de fond este prea aspră.

5.1. În motivarea recursului declarat *avocatul susține* că, în apelul declarat a invocat că, instanța de fond a reținut în mod eronat drept circumstanță agravantă faptul că persoana a fost anterior condamnată, deoarece faptele infracționale de care a fost recunoscut vinovat *Rucșineanu Ion* prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 19.03.2021 au fost comise anterior datei de 29.09.2020, dată la care s-a pronunțat sentința de condamnare a Judecătorei Bălți, sediul Fălești, însă instanța de apel a evitat să se pronunțe asupra acestui fapt.

Astfel, drept urmare a pronunțat o hotărâre nemotivată, prin ce instanța de apel a încălcat prevederile art.414 alin. (5) Cod de procedură penală și art.6 CEDO.

Recurentul consideră că, atât instanța de fond, cât și cea de apel nu au acordat deplină eficiență prevederilor art. art.6, 7, 61, 75, 79 Cod penal și nu au ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuează, ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, fapt care a dus la concluzia eronată a instanței de apel precum că, atingerea scopurilor menționate la art.61 alin.(2) Cod penal va fi posibilă doar prin aplicarea față de *Rucșineanu Ion* a pedepsei sub formă de închisoare, cu executarea reală.

6. Referință asupra recursului declarat, a fost depusă de către procurorul în secția reprezentarea învinuirii în Curtea Supremă de Justiție, *Suvac Nicolae*, prin care a pledat pentru dispunerea inadmisibilității recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta urmează a fi admis, din considerentele ce succed.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Analizând conținutul recursului declarat de partea apărării, Colegiul penal

lărgit constată că, deși recurentul invocă ca temei de casare a deciziei instanței de apel prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și anume – *când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel*. În esență acesta este de acord cu circumstanțele de fapt stabilite de către instanțele ierarhic inferioare, însă critică decizia instanței de apel sub aspectul individualizării eronate a executării pedepsei stabilite lui Rucșineanu Ion – temei prescris la pct.10), alin.(1), art.427 Cod de procedură penală.

Verificând legalitatea deciziei instanței de apel prin prisma criticilor invocate de recurent, Colegiul penal lărgit constată că această instanță, la examinarea apelului declarat de către partea apărării, nu a respectat întru totul prevederile art. art.414 alin. (5), 417 alin. (1), pct. 8) Cod de procedură penală, iar în rezultat a admis erori de drept care au afectat hotărârea pronunțată.

Prin urmare, *decizia contestată conține erori sub aspectul individualizării pedepsei penale aplicate inculpatului, ceea ce duce la casarea totală a deciziei instanței de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs*.

Conform prevederilor art. art. 414 - 417 Cod de procedură penală, instanța de apel, urma să soluționeze paralel cu starea de fapt, și chestiunile de drept, printre care: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal, au fost corect aplicate*. În cazul în care s-ar fi constatat încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărârea primei instanțe urma a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia, ori potrivit dispoziției art.61 alin.(2) Cod Penal - *pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate*.

În acest context, Colegiul reține că, Legea penală stabilește anumite criterii de individualizare a pedepsei, pentru ca pedeapsa aplicată inculpatului să atingă scopurile sus-menționate.

Astfel, criteriile generale au caracter obligatoriu la individualizarea oricărei pedepse, la alegerea categoriei și termenului pedepsei, la stabilirea atât a pedepsei principale, cât și a celei complementare. Aceste criterii nu pot fi utilizate separat, ci numai în ansamblu. Neglijarea unuia dintre aceste criterii la aplicarea pedepsei înseamnă că pedeapsa aplicată a fost individualizată contrar prevederilor legale și constituie temei pentru casarea hotărârii contestate în baza temeiului prevăzut art. 427 alin. (1), pct. 10) Cod de procedură penală.

Așadar, după cum s-a constatat din materialele cauzei, prin sentința primei instanțe, *Rucșineanu Ion* a fost recunoscut vinovat și condamnat cu aplicarea art.70 alin.(3), (3¹) Cod penal și art.364¹ alin.(8) Cod penal în baza art. art.27, 186 alin.(1), 186 alin.(2), lit. d) Cod penal, și art. 84 alin.(1) Cod penal - la **1 an și 1 lună** închisoare.

Conform *art.84 alin.(4) Cod penal*, prin cumulul parțial a pedepselor aplicate prin sentința *Judecătoriei Bălți sediu Fălești din 29.09.2020*, i-a fost stabilită

pedeapsa definitivă de **2 ani și 3 luni** închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Fiind investită cu judecarea apelului declarat de către partea apărării sub aspectul individualizării pedepsei, instanța de apel, fără a pătrunde în esența argumentelor invocate, le-a respins *prin câteva fraze de ordin general*, statuând că soluția primei instanțe este legală și întemeiată. Însă, analizând conținutul deciziei, Colegiul penal lărgit consideră că concluzia instanței în acest sens este neîntemeiată, întrucât în speță instanța de apel nu a acordat suficientă atenție necesității obligatorii de aplicare a prevederilor art.79 Cod penal cu referire la fapta infracțională comisă la 27.10.2018, încadrată juridic în baza art.27, 186 alin.(1) Cod penal.

În acest sens, în conformitate cu alin.(1), art.79 Cod penal, ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de Legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie. ***Minoratul persoanei care a săvârșit infracțiunea se consideră circumstanță excepțională.***

Astfel, Colegiul reține că din materialele cauzei rezultă că, infracțiunea prevăzută de art.27, 186 alin.(1) Cod penal, a fost comisă la 27.10.2018, dată la care Rucșineanu Ion (a.n.14.01.2002) nu avea împlinită vârsta de 18 ani, fapt care determină aplicarea obligatorie a art.79 Cod penal, însă atât prima instanță, cât și instanța de apel au omis să rețină această circumstanță excepțională.

Totodată, din analiza deciziei contestate, Colegiul penal lărgit consideră necesar a evidenția și faptul că atât prima instanță, cât și instanța de apel au reținut în calitate de circumstanță agravantă faptul că Rucșineanu Ion anterior a fost condamnat, însă din materialele cauzei se constată că faptele infracționale de care a fost recunoscut vinovat *Rucșineanu Ion* prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 19.03.2021, au fost comise anterior datei de **29.09.2020**, dată la care s-a pronunțat sentința de condamnare a *Judecătoriei Bălți, sediul Fălești*, fapt ce denotă ca ultimul nu avea antecedente penale la data comiterii infracțiunilor în cauză.

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, în prezenta speță și-a găsit confirmare temeiul pentru recurs invocat de către partea acuzării, ceea ce duce la casarea totală a deciziei, cu remiterea cauzei la rejudecare în această parte, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să efectueze operațiunea de individualizare a pedepsei în conformitate cu rigorile legale, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesuale penale asupra aspectelor evidențiate în prezenta decizie, să argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, și în dependență de situația constatată să adopte o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. art.417 - 418 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin.(1), pct.2), lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul *Grosu Dragoș* în numele inculpatului Rucșineanu Ion.

Casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 septembrie 2021, în cauza penală în privința lui **Rucșineanu Ion** xxxxx, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **17 martie 2022**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena